

AULA DE MÚSICA

**CONCERTS
PRIMAVERA
2023**

**Centre Cultural La Nau
Capella de la Sapiència**

DIMECRES 24 DE MAIG. 19 H.

Cygnus Trio

Javier Montañana, *violí*
Hannah Lewis, *violoncel*
César Saura, *piano*

*Paraules al concert a càrrec
d'Alba María Yago Mora*

VNIVERSITAT
E VALÈNCIA

Vicerektorat de Cultura i Societat

Folklore i impresionisme

Tres piezas originales en estilo español, Op.1

Enrique Fernández Arbós (1863-1939)

I. Bolero

II. Habanera

III. Seguidillas gitanas

Trio núm. 2 en si menor, Op.76

Joaquín Turina (1882-1949)

I. Lento - Allegro molto moderato

II. Molto vivace

III. Lento - Andante mosso - Allegretto

Trio amb piano en la menor

Maurice Ravel (1875-1937)

I. Modéré

II. Pantoum. Assez vif

III. Passacaille. Très large

IV. Final. Animé

Cygnus Trio

Javier Montañana, *violí*

Hannah Lewis, *violoncel*

César Saura, *piano*

PARAULES AL CONCERT

Enrique García Arbós va ser un reconegut director d'orquestra i compositor del segle XX. Encara que originalment es va fer un nom com a violinista virtuós i més tard com un dels més grans directors d'orquestra d'Espanya, la seua tasca com a compositor va contribuir en gran mesura al desenvolupament de la música espanyola.

Les seues *Tres piezas originales en estilo español, Op. 1*, datades de la fi de la dècada de 1880, formen part del seu catàleg de composicions primerenques i reflecteixen el seu interès per la música folklòrica espanyola i per l'estil nacionalista. Tot i que Arbós és més conegut per la seua tasca com a director d'orquestra, com hem dit anteriorment, aquestes peces mostren la seua habilitat com a compositor i la seua influència en la música espanyola de l'època. Tot i que es tracta de tres peces molt estilitzades, que s'acosten potser a l'arquetip, són més que "música de saló". Encara que el títol oficial és *Tres piezas*, Arbós sol denominar-la com el *Trío español*.

Cadascuna de les peces té el seu caràcter i estil propi, però totes estan impregnades d'elements melòdics i rítmics característics de la música espanyola. És possible que presenten influències de gèneres folklòrics, com el flamenc, les jotes o les seguidilles, però sense perdre el seu caràcter original i l'empremta personal del compositor.

La primera de les peces, titulada *Bolero*, és animada i formal, alhora que romàntica. La seua música és captivadora des de la primera nota fins a l'última, una veritable peça d'espectacle que, igual que les altres dues peces, podria valer per ella mateixa. La segueix *Habanera*, atmosfèrica i malhumorada, amb una escriptura cromàtica de piano molt interessant i altres passatges a les cordes que creen un nou tipus d'havanera a partir del famós vell estàndard. Per acabar, les *Seguidillas gitanas* ens regalen melodies líriques de línies llargues que s'acompanyen amb alegres ritmes angulars al piano.

Si bé les *Tres piezas originales en estilo español, Op. 1* no són tan conegudes com altres obres d'Arbós, són una mostra primerenca de la seua exploració del folklore espanyol i de la seua contribució al desenvolupament de la música espanyola del segle XX. Aquestes peces són, sens dubte, una interessant oportunitat per a descobrir i apreciar el talent del compositor. Espanya va gaudir d'una Edat d'Or musical durant el Renaixement i després va ser eclipsada en gran mesura en l'escenari internacional pels estils predominants d'Itàlia, França i els països de parla alemanya. No va ser fins a l'auge del

nacionalisme musical a finals del segle XIX quan va tornar a trobar la seua veu amb els seus primers mestres moderns, com Albéniz, Granados i Falla, la música més coneguda del qual va ser escrita en el segle XX.

Va ser Albéniz qui va facilitar les connexions necessàries perquè el jove Joaquín Turina estudiara a París i publicara el seu primer treball, un quintet de piano. Mentre va ser a París, Turina va conèixer mestres francesos com Debussy, Ravel i Fauré, la qual cosa deixà una influència innegable en la seua música posterior. Ja conegut pel seu enfocament nacionalista i la seua incorporació d'elements folklòrics espanyols a la seua música, al llarg de la seua vida va produir una quantitat considerable d'obres de música de cambra.

Escrit en 1933, el *Trío número 2 en si menor, Op.76*, és un dels seus tres tríos de piano madurs. Vivaç, espurnejant, suggerent i concís, és refrescant per a la seua època, i s'associa, per una banda, amb les tradicions del trio de piano clàssic i romàntic, i, per una altra, amb l'harmonia, el color i la forma relaxada dels compositors francesos i espanyols més recents. Uns elements distintivament espanyols impregnen el vocabulari en forma d'interval melòdic, progressions d'acords harmònics i patrons rítmics. Compositors com Debussy o Ravel van quedar captivats pels sons d'Andalusia, els sabors i modismes dels quals Turina podia "prendre prestats" de forma força natural i autèntica.

Cadascun dels moviments presenta diferents estats d'ànim i característiques musicals que creen una obra variada i rica en expressió. El primer moviment, *lento - allegro molto moderato*, segueix un esquema de sonata amb temes clars i contrastants, primer en tons menors, després en tons més grans, i és seguit per un interludi de desenvolupament que presenta material melòdic fresc. El segon moviment, *molto vivace*, és un scherzo breu, però dens, basat en un ritme de ball picant, una contramelodia brillant i un trio lànguid. El final, *lento - andante mosso - allegretto*, és un majestuós paisatge en miniatura amb tota la poesia i el perfum de la gran música espanyola. Visita una sèrie d'escenes vívides entre tornades recurrents d'un elenc fosc i masculí.

En general, el *Trío número 2 en si menor, Op. 76*, de Joaquín Turina, és una obra destacada dins del repertori de música de cambra espanyola que combina elements de la tradició clàssica amb el folklore espanyol que fa d'ella una obra distintiva i expressiva. És una peça apreciada tant per la seua bellesa melòdica com per la seua riquesa harmònica i textural.

Ravel ha compost música que qualsevol audiòfil pot estimar, encara que només siga per la seua gamma de dinàmiques, des

de l'extrema delicadesa de la *Pavana per a una infanta difunta*, fins als esquinçadors moments climàtics de *Daphnis i Chloé*.

Hi ha moltes altres raons per a admirar les seues obres, és clar. Grans i menudes, exulten en un exotisme colorit i conjuren imatges austeres d'escenes antigues. El *Trio amb piano en la menor* és, potser, la seua obra de cambra més ambiciosa, considerada com una de les obres mestres del repertori de trio amb piano.

Datada de 1914, vespres de la Primera Guerra Mundial, i seguint de prop els talons de *Daphnis*, aquesta peça assenyala una nova maduresa per al compositor. El moviment d'obertura ombrívol, *modéré*, incorpora elements de l'herència basca de Ravel, potser fins i tot incloent-hi restes d'un concert per a piano recentment abandonat sobre temes bascos. Pel que fa a les sonoritats, Ravel (certament un dels mestres reconeguts de l'orquestració) tendeix a insistir en allò que ell va descriure com la incompatibilitat del so percussiu al piano i els tons sostinguts en els instruments de corda. Aquesta juxtaposició és, de fet, un factor essencial que fa que la música siga tan atractiva. Els elements fugaços en la secció central ens recorden la consciència de Ravel sobre la música i les formes "antigues", com ho farà la *Passacaille. Très large* que ve després. El segon moviment, *Pantoum. Assez vif*, pren el títol d'una forma poètica oriental que es troba en els escrits de Verlaine i Baudelaire. El seu tempo és ràpid i exuberant, gairebé àgil, i les complexitats revelen la brillantor tècnica de Ravel. El lent tercer moviment s'estén sobre un tema repetit de vuit compassos que se sent per primera vegada en el registre més baix del piano. La qualitat processional es reforça per l'augment implacable del nivell dinàmic, que finalment s'atenua, i condueix directament al *Final. Animé*. Aquí Ravel deslliga les seues forces amb vigor i exigeix sonoritats heroiques que freguen l'orquestra.

En definitiva, una obra mestra de la música de cambra que destaca per la seua rica paleta de colors tonals, les textures refinades i l'equilibri entre la tradició i la innovació. Una obra molt apreciada tant per la seua bellesa melòdica com per la seua complexitat estructural. Esperem que en gaudisquen.

Alba Maria Yago

CYGNUS TRIO

El Cygnus Trio compta amb una dècada de trajectòria i guardons en diversos concursos internacionals. Va ser format en 2012 pels valencians Javier Montañana i César Saura, que feia diversos anys que formaven duo a Espanya, i la violoncel·lista anglesa Hannah Lewis. Després de finalitzar els estudis en la Royal Academy of Music, el trio ha complementat la seua formació assistint a nombrosos cursos i classes magistrals amb professors de prestigi internacional com Pascal Devoyon, Raphael Wallfisch, Krzysztof Smietana o Serguei Bresler. En 2018 i 2019 van ser convidats a participar en una sèrie de classes magistrals amb Alfred Brendel en Pistoia, Itàlia. A més, entre 2017 i 2020 van participar en el curs d'alta especialització de música de cambra de l'Accademia Walter Stauffer de Cremona, on van rebre classes dels integrants del Quartetto di Cremona.

Durant la seua trajectòria, el grup ha actuat amb freqüència per Espanya, Regne Unit i Itàlia. Han sigut convidats a participar en festivals com el Festival Internacional de Santander, Wye Valley Chamber Music Festival (Gal·les), i Omaggio a Cremona (Cremona) o les sèries de concerts Archipelago, (Venècia), Concerts de l'Aula de Música de la Universitat de València i els concerts del Museu Europeu d'Art Modern de Barcelona. Compten amb premis en múltiples concursos, entre ells el Concurs Internacional de Música de Cambra Antón García Abril i el Concurs Internacional de Música de Cambra Ecoparc de Trasmiera.

Gràcies al premi obtingut en 2022 en el concurs Filippo Nicòsia, en 2023 el Cygnus Trio gravarà el seu primer àlbum amb Da Vinci Publishing, amb obres de Joaquín Turina, Enrique Fernández Arbós i Maurice Ravel.

DIMECRES 31 DE MAIG. 19 H.

CENTRE CULTURAL LA NAU

Capella de la Sapiència

DUa2

Tomás Martín, *castanyoles*

Irene Alfageme, *piano*

Obres d'A. Soler, I. Albéniz, E. Granados, etc

DIMARTS 6 DE JUNY. 19H.

JARDÍ BOTÀNIC

Auditori Joan Plaça

Estela Torres Sanz, *flauta*

Alba Francés Martínez, *clarinet*

Isabel Catalá Arbona, *oboè*

Nuria López Escribano, *fagot*

Alberto López Bernal, *trompa*

Obres d'A. Klughardt, M. Arnold, A. Márquez, etc.

DIMECRES 7 DE JUNY. 19 H.

CENTRE CULTURAL LA NAU

Capella de la Sapiència

Quintet vint cordes

Pablo Arévalo Péres, *violí*

Carme Esteban i de Jesús-Maria, *violí*

Claudia Cañaveras Martínez, *viola*

Dèlia Jiménez i Lillo, *viola*

Lluna Jiménez i Lillo, *violoncel*

Obres de W. A. Mozart

DIMECRES 14 DE JUNY. 19 H.

CENTRE CULTURAL LA NAU

Capella de la Sapiència

Carmen Flores Aloy i María Moragón Sánchez, *violes*

Amparo Ferrís Lloret, *piano*

Obres de C. Stamitz, F. Schubert, Y. Bowen, etc.

   www.uv.es/cultura